

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษานำมาสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการศึกษา

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง
2. คณะกรรมการชุมชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ คณะกรรมการชุมชน เทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม จำนวน 99 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปที่เป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายปิด เกี่ยวกับระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ทั้ง 6 ด้าน โดยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อยและน้อยที่สุด ซึ่งให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบ ได้เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งเป็นข้อเสนอแนะต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปคอมพิวเตอร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบโดยวิธี t -test (Independent Samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว F-test (One-way ANOVA) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 กรณีพบความแตกต่างผู้ศึกษาได้เปรียบเทียบความแตกต่างโดยวิธีการของ เชฟเฟ

สรุปผล

จากการศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม สรุปผลการศึกษา ดังนี้

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีการบริหารงานอยู่ในระดับมาก จำนวน 4 ด้าน เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย 3 อันดับแรก คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ รองลงมา คือ ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม และมีการบริหารงานอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 3 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านความมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส และหลักความคุ้มค่า

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้แตกต่างกัน พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพและรายได้แตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม พบว่า เทศบาลควรมีการประกาศเผยแพร่ร่างระเบียบข้อบังคับของเทศบาลก่อนประกาศใช้เสมอ ผู้บริหารเทศบาลควรดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ตามหลักคุณธรรม ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของเทศบาลได้อย่างสม่ำเสมอ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล ผู้บริหารเทศบาลดำเนินงานตามนโยบายที่ได้แถลงต่อประชาชน และควรจัดให้มีพนักงานตามความจำเป็นและเหมาะสมกับขนาดของเทศบาล

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาที่พบเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนมได้มีการให้ความสำคัญในเรื่องของหลักธรรมาภิบาล จึงทำให้ด้านหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม และหลักความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก แต่ยังไม่มากที่สุด เพราะยังมีเรื่องของความโปร่งใสหลักความมีส่วนร่วมและหลักความคุ้มค่าที่อยู่ระดับปานกลาง ทำให้ภาพรวมของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล (ตารางที่ 2) โดยด้านหลักนิติธรรมนั้นเทศบาลยังมีข้อที่ยังต้องปรับปรุงอย่างเห็นได้ชัดในเรื่องของการใช้ข้อบังคับ หรือระเบียบอย่างเป็นทางการ แต่สิ่งที่เทศบาลตำบลศรีสงครามทำให้อย่างดี คือ เรื่องของการเปิดโอกาสให้ประชาชนวิพากษ์วิจารณ์

กฎระเบียบ ข้อบังคับเพียงแต่ยังมีข้อบกพร่องในการบังคับใช้ (ตารางที่ 3) ส่วนด้านหลักคุณธรรมที่ผลการศึกษาระดับมากอาจเป็นเพราะเทศบาล ได้ส่งเสริมให้ประชาชนพัฒนาตามหลักคุณธรรม ด้านความโปร่งใสเทศบาลตำบลได้ส่งเสริมให้ประชาชนได้มีโอกาสรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของเทศบาลอย่างเป็นประจำ มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมการเสนอแนวทางพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาชุมชนอย่างต่อเนื่อง (ตารางที่ 6) จึงสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ทันที่ (ตารางที่ 7) แต่ยังมีการใช้หลักความคุ้มค่า โดยเฉพาะเรื่องของการจ่ายงบประมาณที่ประหยัดทำให้คณะกรรมการมองว่างบประมาณยังไม่ได้ถูกใช้อย่างคุ้มค่า และจากข้อเสนอแนะว่าให้ผู้บริหารเทศบาลดำเนินงานตามนโยบายที่ได้แถลงต่อประชาชนสะท้อนให้เห็นว่าประชาชนยังไม่ได้รับการใช้จ่ายงบประมาณและตอบสนองตามนโยบายมากนัก จากเหตุผลดังกล่าว การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม จึงปรากฏอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการศึกษาสอดคล้องกับ พระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ)

ศึกษาการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีต่อการดำเนินงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย โดยรวม พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550 : บทคัดย่อ) การประเมินการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลบรบือ อำเภอบรบือ จังหวัดมหาสารคาม ผลการศึกษา พบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบรบือ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ สิริวิภา ศรีปลั่ง (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาตัวชี้วัดธรรมาภิบาลด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติงานของสำนักงานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ไม่สอดคล้องกับ เบญจวรรณ วันดีศรี (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาความเป็นธรรมาภิบาลของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดร้อยเอ็ดมีธรรมาภิบาลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง ไม่สอดคล้องกับ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการศึกษาพบว่า การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับ ทศสุนีย์ โทมี่ (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้

หลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ทักษะของสมาชิก องค์การบริหารส่วนตำบลที่มีต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมาก ไม่สอดคล้องกับบวร วิเศษสุนทร (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาความคิดเห็นของ ประชาชนต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การบริหารส่วนตำบลในเมือง จังหวัด หนองคาย พบว่า ความคิดเห็นของประชากรต่อการนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในองค์การ บริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย อยู่ในระดับมาก ไม่สอดคล้องกับวาสนา ชรรณจักร (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของ พนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติงาน ตามหลักธรรมาภิบาล 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรมหลักความโปร่งใส หลักการมี ส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

สมมติฐานที่ 2 คณะกรรมการชุมชนที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรี สงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน
ผลการศึกษาพบว่า

1. คณะกรรมการชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาที่พบจึง ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศหญิงกับชายมีความคิดเห็น ความคาดหวังและมุมมองใน เรื่องของหลักนิติธรรมและหลักความคุ้มค่าแตกต่างกัน หากพิจารณาจะพบว่าค่าเฉลี่ยด้านหลัก ความมีส่วนร่วมด้านเดียวที่ค่าเฉลี่ยเพศชายมากกว่าเพศหญิง ส่วนด้านอื่นๆ จะมีค่าเฉลี่ยที่น้อยกว่าเพศหญิงทั้งหมด สะท้อนให้เห็นว่าเพศหญิงจะรับรู้และสัมผัสหลักธรรมาภิบาลมากกว่า เพศชาย แต่เข้าไปมีส่วนร่วมน้อยกว่า จึงทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน

ไม่สอดคล้องกับ ฉลองนพ อัมพรรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในหน่วยงาน ที่มีเพศ แตกต่างกัน มีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับทัศนีย์ โดมมี (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มี เพศแตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วน ตำบล ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ วิจิตราภรณ์ ไชยโคตร (2550 : บทคัดย่อ) ผลการศึกษา พบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มีสภาพแตกต่างในเรื่องเพศ มีการบริหารงานโดยรวมไม่ แตกต่าง

2. ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน พบว่า โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาที่พบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนมได้สนับสนุนให้คณะกรรมการทุกคน ทุกระดับอายุได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลอย่างเท่าเทียมกันและไม่ได้ปิดกั้นการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลสำหรับคณะกรรมการชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน พิจารณาได้จากผลการศึกษาตามตารางที่ 13 ที่แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับ วิจิตรภรณ์ ไชยโคตร (2550 : บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่า ผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารงานที่มี อายุแตกต่างกัน มีการบริหารงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

ไม่สอดคล้องกับ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในหน่วยงานที่มีอายุแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับ ทศสุนีย์ โดมี้ (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า ทักษะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานแตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาที่พบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลศรีสงคราม ได้รับฟังข้อคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะของคณะกรรมการชุมชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันเพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงครามที่หลากหลายสำหรับนำมาปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น จากเหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชน ไม่แตกต่างกัน พิจารณาได้จากผลการศึกษาตามตารางที่ 16 ที่แสดงค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับ ทศสุนีย์ โดมี้ (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า ทักษะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ฉลองนพ อัมพรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) ผลการศึกษาพบว่า บุคลากรในหน่วยงานที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

4. ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาที่พบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า คณะกรรมการชุมชนได้เข้ามามีบทบาท โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของเทศบาล เทศบาลเองได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร (ตารางที่ 5) มีการวางแผนทางพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาข้อมูลทั่วไปจะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรทำให้มีลักษณะการดำรงชีวิตที่คล้ายๆ กัน ดังนั้น จึงทำให้มีความคิดเห็นต่อหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน

ไม่สอดคล้องกับ ทศสุนีย์ โดมมี (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า ทักษะของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการบริหารงานแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับพระมหาธรรมรัตน์ ธรรมยาฤทธิ์ (2550 : บทคัดย่อ) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของคณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกัน

5. คณะกรรมการชุมชนที่มีรายได้แตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการศึกษาที่พบจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่มีรายได้ 3,000-5,000 บาท และผู้ที่มีรายได้มากกว่า 10,000 บาทขึ้นไป คิดเห็นการบริหารงานของเทศบาลตำบลศรีสงครามมีหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน จึงอาจเป็นไปได้ว่าการใช้ผู้มีรายได้ในแต่ละระดับเข้าไปเกี่ยวข้องหรือติดต่อกับเทศบาลและได้รับการดูแลที่ไม่แตกต่างกัน

ไม่สอดคล้องกับทศสุนีย์ โดมมี (2551 : บทคัดย่อ) พบว่า สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีรายได้แตกต่างกัน มีทักษะต่อการบริหารงาน โดยใช้หลักธรรมาภิบาลในองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. เสนอแนะเพื่อนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ผู้ศึกษาได้กำหนดข้อเสนอแนะในการนำไปใช้เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานด้านต่างๆ ดังนี้

- 1.1 เทศบาลตำบลศรีสงครามควรใช้ข้อบังคับ หรือระเบียบอย่างเป็นธรรม
- 1.2 เทศบาลตำบลศรีสงคราม ควรเทศบาลยึดมั่นความถูกต้องในการบริหารงาน
- 1.3 เทศบาลควรให้ประชาชนมีโอกาสได้รับรู้การบริหารงานของเทศบาลอย่าง

โปร่งใส

1.4 เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาตรวจสอบ ประเมินผลการบริหารงานของเทศบาล

1.5 ผู้บริหารเทศบาลควรดำเนินการตามนโยบายที่ได้แถลงไว้

1.6 เทศบาลควรใช้จ่ายงบประมาณด้วยความประหยัด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาในการใช้หลักธรรมาภิบาลในการดำเนินงานของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

2.2 ควรศึกษาเชิงลึกหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ด้านหลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า